

Mijn column nummer 12

Bodemsanering: wie betaalt wie?

Bij de voorbereiding van de Interimwet bodemsanering werd voorgesteld bodemsaneringen te gaan betalen via een heffing op basischemicaliën. Uit angst voor de concurrentiepositie drong het bedrijfsleven aan op een andere regeling. De overheid zou moeten betalen en achteraf moeten bezien of de kosten verhaald konden worden. Zo kwam het in de Interimwet bodemsanering te staan.

Halverwege de jaren tachtig boekte de Staat de eerste successen met het kostenverhaal. Snel daarna kwamen de plannen voor de vrijwillige aanpak van de bodemsanering. De commissie Oele schreef een rapport met spelregels daarvoor. In ieder provincie moest een stichting komen die de vrijwillige bodemsanering van bedrijfsterreinen zou gaan stimuleren. Daarnaast moest er flankerende wetgeving komen voor onwillige bedrijven.

Het idee is aangeslagen. Iedere provincie heeft inmiddels zijn BSB-stichting. Mede hierdoor wordt de bodem op grote schaal vrijwillig onderzocht en gesaneerd. Sinds enkele weken beschikt Nederland – eindelijk – over structurele wetgeving voor de bodemsanering. Daarin is wettelijk verankerd wie voor de bodemsanering moet gaan betalen. In voorkeursvolgorde zijn dat: vervuiler > eigenaar/gebruiker > overheid. Het accent ligt dus op de vervuiler. Het liefst moet die vrijwillig onderzoeken en saneren. Desgewenst kan de overheid daartoe een bevel geven. Ook kunnen de kosten achteraf verhaald worden als de overheid zelf eerst aan de slag gaat.

De saneringsregeling in de Wet bodembescherming en de daaruit afgeleide maatregelen en richtlijnen zullen over voldoende draagvlak moeten beschikken. Dat is nodig om voortvarend aan de slag te kunnen gaan. In Amerika hebben adviesbureaus en advocaten tot nu toe een kwart van de bodemsaneringsgelden opgestreken.

Het is nog niet duidelijk wie het meest aan de Nederlandse bodemsanering gaat verdienen. Uit een oogpunt van milieurendement zal de voorkeursvolgorde moeten zijn: aannemers > adviesbureaus > advocaten. Iets om te monitoren?